

Hållbarhetschef
Lina Wedin Hansson
0720765109
Lina.Wedin-Hansson@trelleborg.se

Förslag till

Remissyttrande SOU 2017:2 Kraftsamling för framtidens energi

Sammanfattning

- Trelleborgs kommun ser positivt på att långsiktiga mål kring förnyelsebar energi och energieffektivisering beslutas, samtidigt som det kräver att målkonflikter undanröjs.
- Om taxan i en större del speglade de fasta respektive rörliga kostnaderna, för att hålla med ett väl fungerande elnät, så hade det underlättat vid budgetering och säkerställt beräkningar av framtida investeringar.
- Trelleborgs kommun föreslår att förslagen beaktar sjöfartens elanslutning när man lägger till i svenska hamnar.
- Förslaget kring utredningen om undanröjning av hinder för nya produkter och tjänster inom energiområdet är för otydligt. Exempelvis borde områden såsom cirkulära energilösningar, industriell symbios och smarta nät utgöra utgångspunkter i utredningen.
- Det behövs ett tydliggörande för att säkra framtiden för biogas som energislag.
- Formuleringen kring framtidens miljökrav inom vattenkraften är juridiskt olycklig och måste förtydligas för att vara tillämpbar i praktiken.
- Gällande elintensiv industri borde förslaget innehålla finansieringslösning, alternativt ett tillfälligt undantag med stegvis skärpning.
- Med anledning av att Trelleborgs kommun äger sitt elnät finns en möjlighet att skapa ett oberoende system med synergier mellan olika energislag. Det är därför av stor vikt att utredningen om framtida lösningar där olika energislag samordnas till en säker helhet prioriteras.

Betänkandet lyfter fram förslag på mål, andra förslag och bedömningar, vilka Trelleborgs kommun här tar ställning till.

Trelleborgs kommun

Trelleborgs kommun befinner sig i en del av landet som ger särskilda risker och möjligheter jämfört med andra kommuner. Trelleborgs kommun har också förutsättningar som gör att betänkandet är av särskilt stort intresse för oss, då vi äger vårt eget elnät och därmed har rådighet över infrastrukturen för framtida elförsörjning. Vidare har Trelleborgs kommun sedan flera år arbetat aktivt för att bidra till utvecklingen av förnybara energikällor, såsom biogas, och forskat kring användningen av tång och alger som substrat, vilket i sin tur bidrar till att lösa utmaningar med överflöd av tång och alger längs kusterna. Trelleborgs kommun har också Sveriges andra största hamn, av stor vikt för hela Sveriges godstransportbehov.

Mot bakgrund av detta gör Trelleborgs kommun följande bedömning gällande förslagen i betänkandet.

Energipolitiska mål

Trelleborgs kommun ser mycket positivt på att en bred överenskommelse gällande långsiktiga energipolitiska mål träffats, både när det gäller målet om 100% förnybar elproduktion 2040 och målet om 50% effektivare energianvändning 2030.

När det gäller effektiviseringsmålet måste det sammanfalla med kraven i bygglagstiftningen och inte innebära målkonflikter likt stoppregeln som infördes 2014. Här förutsätts att de branschspecifika strategierna bidrar till att säkerställa målkonvergens inom och över sektorer.

Förslag inom förnybar energi

Trelleborgs kommun ser positivt på att elcertifikatssystemet förlängs och utökas, samt att anslutningsavgifterna till stamnätet för havsbaserad vindkraft slopas. Till detta kan läggas frågan om elanslutning av fartyg i svenska hamnar. Idag finns det ingen nationell reglering kring detta, vilket gör kostnader kring elanslutning till en konkurrensfråga mellan svenska hamnar. Synnerligen relevant för Trelleborgs kommun är den påverkan sjöfarten och verksamheten i Sveriges näst största hamn har. Det skulle vara positivt med en nationell reglering eller strategi kring elanslutning av fartyg i svenska hamnar, t.ex. borde det finnas krav på nationell nivå att sjöfart som lägger till i Svenska hamnar måste elanslutas.

I förslaget om moderna miljökrav på svensk vattenkraft finns några problematiska formuleringar. Där används begrepp som "onödigt administrativt" och "ekonomiskt betungande", vilket överlämpar en omöjlig uppgift till implementeringsskedet. Istället borde betänkandet tydliggöra vilket kravet på miljönytta är, exempelvis genom en miniminivå för negativ miljöpåverkan, eller en vägledning kring vad angivna begrepp innebär i praktiken.

Regelverk

Förslaget om att utreda förenklingar och anpassningar av befintliga regelverk är en positiv åtgärd, då nya produkter och tjänster inom energiområdet är avgörande för en hållbar energiutveckling. Dessutom återkommer här synpunkten att hur målkonflikter ska undvikas måste ingå i en sådan utredning. Förslagsvis måste Sverige säkra framtiden för biogas som energislag. Vidare är förslaget om utredning något otydligt. Hur, var och när ska detta utredas? Det vore önskvärt att förslag kring regelförenklingar framkom snarast. Exempelvis borde områden såsom cirkulära energilösningar, industriell symbios och smarta nät utgöra utgångspunkter i delar av utredningen.

Energieffektivisering

När det gäller förslaget om att undanta elintensiv industri från höjning av energiskatten är det en möjlighet att det kan leda till free rider effekter eller att de industrier som har störst behov av effektivisering inte inkluderas i åtgärderna. Här är förslaget om ett särskilt energieffektiviseringsprogram en möjlig lösning, men att ett sådant förslag inte är löst avseende finansiering pekar på att det inte är troligt att det genomförs. En förutsättning är att finansiering säkerställs i det slutliga lagförslaget.

Alternativt skulle elintensiv industri kunna undantas intialt, för att stegvis belastas med energiskatthöjning beroende av om åtgärder för att minska elförbrukningen har vidtagits. Alltså skulle man kunna skapa självreglerande system genom att industrier som visar ökad energieffektivisering undantas, medan andra inte gör det.

Elmarknaden

Trelleborgs kommuns mening är att dagens taxa har en dålig koppling till kostnadsutvecklingen av ett starkt och framtidens säkrat elnät. När elnätet byggs ut och förstärks, för att möta kravet på robusthet, så hopar sig ränta och avskrivningar som är hel oavhängda förbrukningsmönster och konjunkturer. Ränta och avskrivning fortskrider på en enhet som inte längre belastas med ett jämt mätbart flöde av elektroner som mäts och faktureras efter. Om taxan i en större del speglade de fasta respektive rörliga kostnaderna, för att hålla med ett väl fungerande elnät, så hade det underlättat vid budgetering och säkerställt beräkningar av framtida investeringar.

Trelleborgs kommuns bedömning är att förslaget om att skapa väl fungerande efterfrågeflexibilitet (kap. 7.2.8) är inte nödvändigtvis något kunderna egentligen efterfrågar, snarare är det säkerheten, försörjningen och effekten som är avgörande för kunder på elmarknaden.

Utveckling och forskning

Med anledning av att Trelleborgs kommun äger sitt elnät finns en möjlighet att skapa ett oberoende system med synergier mellan olika energislag. Det är därför av stor vikt att utredningen, om hur framtida lösningar kan se ut där olika energislag kan samordnas till en säker helhet, prioriteras. Samverkan

mellan elnät, fjärrvärmenät och biogasnät skapar förutsättning för energilagring och energieffektivisering.

Stadsutvecklingsområden kan anpassas för att kunna vara självförsörjande energi-öar. Positivt ur säkerhetsperspektiv men ger även ett mervärde för självkänslan inom dessa bostadsområden. Vid en akut effektbrist inom elförsörjningen i Sverige så ligger Trelleborg rent geografiskt "längst ut på linjen" vilket ökar risken för bortkoppling. Därför kan det vara klokt att organisera nya bostadsområden som klarar ö-drift och som kan kopplas bort från det övriga lokalnätet och samtidigt ha egen elproduktion av olika slag.

Här är det en styrka att kommunen själv äger delar av kommunens elnät eftersom det ger ett självbestämmande vid investeringar mot smarta elnät och efterfrågefleksibilitet. Trelleborgs kommun äger även ett elhandelsbolag vilket även detta kan användas för att gynna utvecklingen mot en omställning mot förnybar energi och intermitterande kraft. Här är det dock viktigt att lagstiftarna inte försvårar omställningen mot förnybar elproduktion genom ex microproduktion med att komplicera förutsättningar samt ändra förutsättningar allt för ofta såsom det fram tills nu har upplevts.